

Men siden da har vi faaet Afholdsbevægelsen, som har reguleret dette Forhold i væsentlig Grad og medført, at Alkoholforbruget er aftaget betydeligt trods Befolkningens Tilvækst. Og Oplysningen er steget til Trods for, at Arbejdstiden er blevet kortere; ikke alene er Skolerne blevet forbedret, men nu har de voksne Arbejdere faaet mere Tid til Tilegnelsen, og det betyder et mægtigt Plus.

Naturligvis er der mange Forhold, der staaer i Forbindelse med Kravet om en kortere Arbejdstid. Jeg har nævnt Arbejdets sløvende Karakter, den Idéforladthed, den Aandsforladthed, der præger det moderne Fabrikarbejde, der i sig selv intet indeholder, der kan oplive et Menneske, absolut intet, kun at blive ved med at proppe til Maskinen, blive ved og blive ved, blive ved at bore Huller og bore Huller i det uendelige, blot bore Huller, til vedkommende styrter. Det er sandelig ikke noget oplivende Arbejde, som kan give et Liv Indhold. For at Livet kan faa Indhold, skal Arbejdstiden skæres af ved Enderne, gøres kortere, saaledes at Arbejderen faar Tid til at leve som Menneske udenfor den Tid, hvor han er tvunget til at staa og bore Huller. I Omegnen af Byerne, navnlig de store Byer, ikke alene her i Danmark, men ogsaa Byerne i Udlandet, vil man overalt se, at der har rejst sig smaa Havebyer og Kolonihaver. Hvorfor er det sket? Selvfølgelig fordi Arbejderne gennem Arbejdstidens Forkortning har faaet Tid til at dyrke deres Familieliv. De vender tilbage til Naturen, hvad alle Folk længes efter. De tilbringer al den Tid, de kan, paa den Plet Jord, de har kunnet skaffe sig, og bygger deres Lysthuse der. Københavnske Arbejdere, som tidligere ikke kendte Forskel paa en Agurk og et Græskar, kender nu rigtig godt Forskel paa disse Ting. De har tidligere aldrig haft Adgang til at beskæftige sig med Landbrug eller Havebrug; men de har nu faaet Interesse derfor. Der er vakt hos dem en slumrende Interesse og Lyst til at beskæftige sig med Jorden, som ikke var kommet frem, hvis de vedvarende havde haft den lange Arbejdstid, de havde tidligere.

Dette Lovforslag er derfor ikke et socialistisk Lovforslag, som man har paa-staaet — medmindre man vil sige som Hørup, at alle gode Forslag skal være socialistiske. Nej, det er et socialt Lovforslag, et Lovforslag, som søger at drage flere og flere Mennesker over i en menneskelig Tilværelse. Forleden Dag, da jeg

havde forelagt Lovforslaget, mødte jeg et æret Medlem her i Tinget, der med et forstaaende Smil sagde til mig: Naa, nu kan De da faa Deres Forslag gennemført. Jeg maatte desværre ryste paa Hovedet og svare: Det tror jeg ikke. Man er jo godt paa det rene med, at til Trods for, at der er sket en Forskydning indenfor Folket, er Forskydningen ikke af den Beskaffenhed, at der skulde være et Flertal for dette Lovforslag. Jeg saa paa det ærede Medlems glædestraalende Ansigt, at han ventede, at nu skulde der komme et Opgør, hvor de allierede skulde til at skændes om dette Spørgsmaal. Jeg vil gerne paa Forhaand betage de ærede Medlemmer, som maatte have Tanker i den Retning, ethvert Haab om, at noget saadant skulde ske. Jeg gør mig ikke noget stærkt Haab om at se Lovforslaget gennemført; men jeg gør mig denne Gang som tidligere Haab om at se de Tanker, der er fremme i Lovforslaget, ført videre frem. Og her tænker jeg ikke mindst paa, at det ved et Samarbejde med Indenrigsministeren maaske kunde lykkes at faa aabnet Ministeriets Øjne for, at der i § 24 i den nugældende Fabriklov er givet Adgang til at tage fat paa de Virksomheder, som har Mulighed for at indføre Treholdssystemet, og faa indført 8 Timers Arbejdstid i Stedet for 12. Det er der Mulighed for at faa gennemført nu, og kan vi dermed faa givet vort Forslag et Stød fremad, antager jeg, det vil glæde baade det ærede Medlem, der maaske havde ventet sig noget i Retning af „Bal i Haven“, og andre ærede Medlemmer, der mener det samme. Jeg vil derfor henstille, at man, naar Forhandlingen er færdig, henviser Lovforslaget til et Udvalg, hvor et saadant Samarbejde med Ministeren kunde gaa for sig.

Vi er jo ret tidt Vidne til, at man her i Folketinget tager Hensyn til Henvendelser, der kommer fra Befolkningen. Naar der f. Eks. har været afholdt Sammenkomster af Sogneraad, og Resolutionerne kommer her til Tinget, nævnes de i Regelen af Landborepræsentanterne — og med Rette, synes jeg — som Beslutninger, der bør tages et rimeligt Hensyn til, og vi har ogsaa mange Gange set, at der er taget Hensyn til den Slags Henvendelser. Det ærede Medlem fra Hurup (Kierkegaard), der forleden havde Ordet angaaende Lovforslaget om Sygekasser, omtalte saaledes med Glæde en Adresse, i hvilken han havde hørt noget saa stærkt som „Folkets Røst“. Jeg ved nu ikke, hvor stor den Kreds af Folket var, hvorfra Rø-